שבשעת לקיטתו עישורן) דברי רבן גמליאל ר' אליעזר אומר אתרוג שוה לאילן לכל דבר: הוא דאמר כי האי תנא דתניא יוסי אבטולמוס העיד משום חמשה זקנים אתרוג אחר לקיטה למעשר ורבותינו נמנו באושא ואמרו בין למעשר בין לשביעית שביעית מאן דכר שמיה חסורי מיחסרא והכי קתני אתרוג אחר לקיטה למעשר ואחר חנטה לשביעית ורבותינו נמנו באושא ואמרו אתרוג (ו) בתר) לקיטה בין למעשר בין לשביעית) מעמא דלולב בר ששית הנכנס לשביעית הוא דשביעית קדוש אמאי עצים בעלמא הוא ועצים אין בהן משום קדושת שביעית *?) *דתנן) *עלי קנים ועלי גפנים שגבבן לחובה על פני השדה לקטן לאכילה יש בהן משום קדוש שביעית לקטן לעצים אין בהן משום קדושת שביעית שאני התם דאמר קרא לכם לאכלה לכם דומיא דלאכלה מי שהנאתו וביעורו שוה יצאו עצים שהנאתן אחר ביעורן, והאיכא עצים דמשתן דהנאתן וביעורן שוה? אמר רבא *סתם עצים להסקה הן עומדין, ועצים להסקה תנאי היא דתניא* אין מוסרין פירות שביעית לא למשרה ולא לכבוסה ר' יוסי אומר מוסרין מ"ט דת"ק דאמר קרא לאכלה ולא למשרה ולא לכבוסה, מ"ט דרבי יוסי דאמר קרא לכם *לכם לכל צרכיכם ואפילו למשרה ולכבוסה ות"ק הא כתיב לכם? ההוא לכם דומיא דלאכלה מי שהנאתו וביעורו שוה יצאו משרה וכבוסה שהנאתן אחר ביעורן ורבי יוסי הא כתיב לאכלה? ההוא מיבעי ליה לאכלה ולא למלוגמא כדתניא לאכלה ולא למלוגמא אתה אומר לאכלה ולא למלוגמ' או אינו אלא ולא לכבוסה? כשהוא אומר לכם הרי לכבוסה אמור הא מה אני מקיים לאכלה לאכלה ולא למלוגמא מה ראית לרבות את הכבוסה ולהוציא את המלוגמא?

מרבה

אליעזר אי בתר לקיטה כרבן גמליאל נהג בו שני עישורין אלמא דמאן דאמר בתר לקיטה אע"ג דגמר פרי [כבר] הרי חנטו בשבט של שנה שעברה ולא נלקטו עד שבט אחר ושמא אתרוג חלוק משאר פירות לפי שדרכו לעמוד בחיותו שנים שנים וכל זמן שמתקיים בחיותו גדל בכל שנה ושנה אי נמי אע"פ שחנטו בשבט של שנה שעברה זימנין דאין נגמר גידולו עד שבט אחר וניחא השתא דנקט רבי יוחנן פ"ק דר"ה (דף מו:) גבי אתרוג אפילו כזית ונעשה ככר כלומר דע"י מי שנה הבאה גדילה ומיהו כזית לאו דווקא בעינן דהא רבי יוחנן בתר חנטה אזיל ושמא לא תביא חנטה באתרוג פחות מכזית: **ורבותינו** נמנו באושא. תוס' דגרסי פ"ק דר"ה (דף מו:) אתרוג אחר חנטה בין למעשר בין לשביעית וסברי כרבי אליעזר דלעיל ואי אפשר לומר כן דדמוכח בשמעתין דגרס אחר לקיטה ושלא מחלוקות בדבר: **שגבבן** לחובה. יש לפרש דווקא נקט, ויש לפרש אורחא דמלתא נקט: **לקטן** לאכילה. לאו בסתם היו לעצים לא היה מועיל מפרש לאכילה מידי דהוה לעצים דמשתן שליקטן להאיר לרבא דאמר סתם עצים להסקה ושמא הני סתמייהו להכי ולהכי הלכך אזלינן בתר מפרש: **ועצים** להסקה תנאי היא. לי להגה בהו שביעית לו לא דאיכא תנא דדרים לכם דומיא דלאכילה למעוטי כל שהנאתו אחר ביעורו וממעטו עלי הסקה ואית דלא ממעטו אלא דבר שהנאתו אין שוה בכל אדם כגון מלוגמא וזילוף ואפיקטויזין כך פירש בקונטרס ורבותינו היו גורסין וסתם עצים להסקה ניתנו תנאי היא ופי' בקונטר' דטרח עלה ליסבה ולא יכול והגהול קמא (נ"ק דף קנ:) פי' בקונטר' וזה לשון תנאי היא איכא למאן דאמר דאיכא דסבר עצים דמשתן מיהא חיילא והייט תנאי דבנן סברי סתם פירות לאכילה ניתנו וחיילא עליהם קדושת שביעית כדאמרי' דאכל דבר שהנאתו ואין הלכך אפילו לקטן לעצים דלכבוסה לא מהניא מחשבה למיהוי כעלי קנים ומשתרו דהכא סתמייהו להכי ולהכי אבל פירות סתמייהו לאכילה ומשעת יצירתן חיילא קדושה עליהם ותו לא מהניא מחשבה לאפקועי למשרה ולכבוסה דאין מהגין בקדושת שביעית וגבי עצים נמי סתם עצים להסקה ניתנו ולא חיילא אפילו אעצים דמשתן ור' יוסי סבר לא אמרי' סתם פירות לאכילה ניתנו ומהניא בהו מחשבה כעלי קנים וגפנים והיכא דלקטן למשרה הוי דבר שהנאתו אחר ביעורו ולא חל עליה שביעית: **יצאו** משרה וכבוסה שהנאתן אחר ביעורן. שמשעת משרה הפשתן או הבגדים ביין שעה אחת נתבער ואבד והנאתו אינה עד שילבש אותן בגדים כך פי' בקונטר' ותימה דהגהול קמא (נ"ק דף קנ: ושם) קא חשיב מין הצבועין הנאתן וביעורן שוה ומהאי טעמא הוה ליה לאחשוכי הנאתו אחר ביעורו שביעור בשעת צביעה ובדיעה אחר כך ולמאי דבעי למימר' התם יש שבת סמוכין על גבי הגמר ניחא דאין זה שייך גבי משרה וכבוסה ובקונטרס פירש שם דמיני לבעים בשעת רתיחת היורה כלה השורש וקולט הצבע בבגד נמצא הנאתו וביעורו שוה אבל משרה וכבוסה משעה שמטילין פשתן או בגד ביין נתקלקל ונבער והנאתו אינה עד שלשה ימים או ארבעה שיהא הפשתן שרוי: לין

למלוגמא. לרפואה: מרבה

דומיא דלאכלה מה לאכלה בעת הנאתו מתבערין אף לכם בעינן להיות ביעורו בעת הנאתו *) שמתכבסין ומתלבנין אחר ביעורן ונמצאת הנאתן אחר ביעורן, ור' יוסי מתיר דייק לכם לכל צרכיכם. ואפי' משרה וכבוסה והא דכתיב לאכלה למעוטי מלוגמא ומרבה המשרה והכביסה להיתר שכל אדם צריכין להן וממעט המלוגמא שאינה צורך הבריאים אלא צורך החולים וחבאת עצים נמי מלכם נפקא ולא בעי דומיא

*) לולי מ"ל לאוקי משרה וכבוסה שמתכבסין ומתלבנין כו'.

מסורת הש"ס: [ר"ה מו. תוספ' שביעית סוף פ"ג]

[ר"ה מו. תוספ' שביעית סוף פ"ג]

[ר"ה מו. תוספ' שביעית סוף פ"ג]

[